

VARNOST V PROMETU

POLICISTI

Policisti so zaposleni v policiji. Svoje naloge opravljajo v uniformi – uniformirani policisti – ali v civilni obleki - kriminalisti.

IN KAJ DELAJO POLICISTI

Vzdržujejo javni red – preprečujejo in odkrivajo nasilna ravnanja (grožnje, pretepi...), vandalizem (poškodovanje ali uničevanje tujih stvari), hrup (vpitje, kričanje, preglasna glasba...) in druge prekrške.

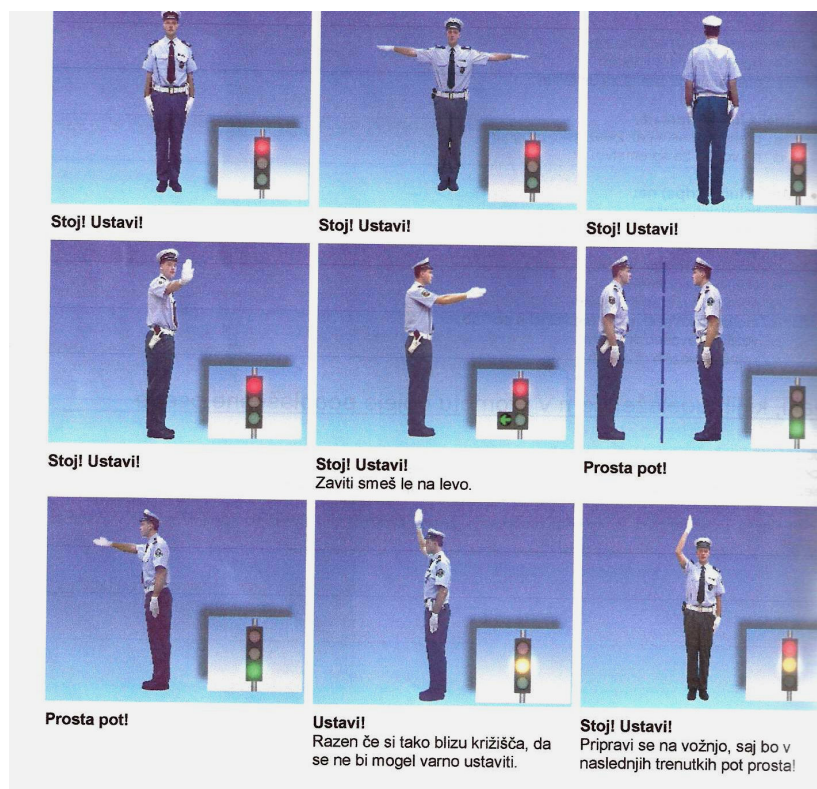
Urejajo in nadzirajo promet – pomagajo ob prometnih zastojih, opozarjamo in tudi kaznujejo kršitelje prometnih predpisov zaradi prehitre vožnje, neuporabe varnostnega pasu, čelade, vožnje pod vplivom alkohola...

V križišču včasih ureja promet tudi prometni policist. Njegove znake, ki nam jih daje z rokami in s položajem telesa, moramo spoštovati prav tako kot svetlobne znake.

Če je policist dvignil roko pokončno, z odprto dlanjo, pomeni, da se moramo ustaviti in počakati na njegov naslednji znak.

Če vidimo policista v prsi ali hrbet, se moramo ustaviti in počakati. Tako policistovo znamenje torej za nas pomeni enako kot rdeča luč na semaforju.

Če gledamo policista od strani v bok pomeni, da lahko gremo čez prehod za pešce. Tako policistovo znamenje za nas torej pomeni kot zelena luč na semaforju.

Obravnavajo prometne nesreče – pomagajo udeležencem prometne nesreče, fotografirajo in skicirajo kraj prometne nesreče, ugotavljajo, kdo jo je povzročil, zapišejo podatke o njej...

Varujejo življenje ljudi – pomagajo ljudem v nevarnosti, iščejo pogrešane osebe...

Varujejo državno mejo – opravljajo mejno kontrolo na mejnih prehodih (pregled listin za prehod državne meje, kontrola vozil, potnikov, prtljage...) varujejo državno mejo na kopnem in morju...

Obravnavajo kazniva dejanja (ropi, vlomi, tatvine...) – jih preprečujejo, iščejo njihove storilce...

Kadar potrebuješ pomoč ali nasvet policista, ga pokliči na anonimno telefonsko številko **080 1200**, lahko pa ga obiščeš tudi na policijski postaji.

Ob nujnem klicu (ko je potrebna čim hitrejša pomoč policistov) pokliči na telefonsko številko **113** in povej, kje si in kaj se dogaja. Ob tem poskušaj biti čim bolj zbran in pozorno poslušaj policistove nasvete in počakaj na prihod policistov.

VARNOSTNI PAS

V Sloveniji je obvezno pripenjanje z varnostnim pasom na vseh sedežih v vozilu, kjer so vgrajeni varnostni pasovi.

Pripni se takoj, ko sedeš v vozilo. Z roko rahlo potegni zgornji krak pasu, da se bosta ob kraka tesno prilegala telesu.

Odrasli naj ti naravnajo naslonjalo za glavo tako, da bo njegov zgornjo rob v višini namišljene črte: oko – zgornji rob ušesa.

Poglej, če pas poteka po sredini rame in ni zavit.

Otroci naj bodo v posebnih varnostnih sedežih, ki so prilagojeni starosti otrok.

Dojenčke in mlajše otroke vozimo tako, da je varnostni sedež obrnjen s hrbtno stranjo v smeri vožnje.

Če je varnostni meh vgrajen tudi za sovoznika, na ta sedež ne smemo pripeti otroškega varnostnega sedeža, dokler meha ne izklopimo.

Otrok mlajši od 12 let ali manjši od 150 cm mora biti zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi telesni rasti in višini.

VARNOSTNI PAS - VEZ Z ŽIVLJENJEM!

Pripnite se:

Odrasel človek lahko z močjo rok in nog zadrži težo telesa ob trku le do hitrosti **7 km/h**.

Pri trku vozila, ki vozi s hitrostjo 50 km/h, deluje na naše telo enaka sila, kot če bi **padli 10 m** globoko. Pri večjih hitrostih pa ta sila skokovito narašča.

Strokovnjaki so ugotovili, da bi bilo med vozniki in potniki v avtomobilih **40% manj žrtev**, če bi vsi uporabljali varnostne pasove.

VARNA VOŽNJA S KOLESOM

Kolo sme samostojno voziti v prometu na cesti otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.

Za vožnjo kolesa se usposobiš, ko opraviš kolesarski izpit in dobiš kolesarsko izkaznico v osnovni šoli, ki jo obiskuješ.

Otrok do 14 leta, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe, ki lahko ob upoštevanju prometnih razmer spremlja največ dva otroka.

Otrok do 6 leta sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju za pešce, v spremstvu polnoletne osebe pa tudi v območju umirjenega prometa.

Kolesar, mlajši od 14 let, mora med vožnjo nositi na glavi pripeta zaščitno kolesarsko čelado, enako pa velja tudi za otroka, ki se na kolesu vozi kot potnik v ustreznem sedežu za otroka.

Za varno vožnjo s kolesom upoštevaj naslednja pravila:

- vozi tehnično brezhibno kolo dosledno upoštevajo prometne predpise (vožnja po kolesarski stezi, upoštevanje prednosti, prečkanje ceste na označenih prehodih za pešce, vožnja ob robu cestišča itd.)
- uporabljalj kolesarske zaščitne čelade
- uporabljalj odsevne predmete in luči za boljšo opaznost na cesti
- previdno in preudarno ravnaj ter predvidevaj ravnanje drugih udeležencev v prometu
- vedno kolesari po kolesarskem pasu, kolesarski stezi ali kolesarski poti;
- kjer teh ni, vozi vedno ob desnem robu ceste v smeri vožnje;
- v skupini kolesarjev vozite drug za drugim;
- med vožnjo s kolesom je prepovedano izpustiti iz rok krmilo, dvigati noge s pedalov, voditi, vleči ali potiskati druga vozila, pustiti se vleči, potiskati ali prevažati predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji, ali voziti druge osebe, če je kolesar mlajši od 18 let;
- ponoči in ob zmanjšani vidljivosti moraš imeti na sprednjem delu kolesa prižgano belo luč za osvetljevanje ceste, na zadnji strani kolesa pa rdečo luč. Tu moraš imeti nameščen še rdeč odsevník, na obeh straneh pedalov rumene ali oranžne odsevnike, na kolesih pa rumene ali oranžne bočne odsevnike.

OBVEZNA OPREMA PROMETNO VARNEGA KOLES

Varno lahko vozimo samo kolo, ki ima vso predpisano varnostno opremo:

- belo luč spredaj za osvetljevanje ceste,
- kolesarski zvonec,
- prednjo zavoro,
- zadnjo zavoro,
- rumene odsevnike na pedalih,
- v vsakem kolesu (v naperah) rumen bočni odsevník,
- rdečo luč zadaj in
- rdeč odsevník zadaj.

SKIROJI, ROLERJI....

Otroška prevozna sredstva, invalidski vozički in športni pripomočki ter naprave, ki so hitrejši od hoje pešcev – skiro, kotalke, rolerji, smuči, sanke, otroška kolesa in jih poganja motor – gokarti, mini motorji, motorne sani – sodijo v skupino posebnih prevoznih sredstev.

Navedena prevozna sredstva (razen tistih, ki jih poganja motor) lahko uporabljaš:

- povsod tam, kjer je dovoljena hoja pešcev in vožnja s kolesi (kolesarska pot, kolesarska steza, kolesarski pas, pločnik);
- pri tem ne smeš ovirati in ogrožati pešcev in kolesarjev;
- voziti se moraš s takšno hitrostjo, kot hodijo pešci;
- nikakor pa se z njimi ne smeš voziti po cesti.

Prevoznih sredstev, ki so od hoje pešcev in jih poganja moto (gokarti, mini motorji, motorne sani) – **NE SMEŠ** uporabljati na cesti, drugih površinah, kjer hodijo pešci in se vozijo kolesarji ter v naravnem okolju!

ZMANJŠAJ HITROST

Hitrost je prevečkrat vzrok različnih prometnih nesreč, tudi nesreč, v katerih so udeleženi otroci kot pešci, kolesarji ali kako drugače.

Zmanjšaj hitrost in vozi varno! Še posebej to velja, če se voziš s kolesom, skirojem ali rolerji po klancu navzdol.

Varna vožnja je vožnja s hitrostjo, s katero ne ogrožaš sebe ali drugih.

Tudi s kolesom vozi varno. Na kolesarskih poteh ne divjaj in ne ogrožaj pešcev.

Med vožnjo v vozilu lahko vplivaš na hitrost, tako da občasno pogledaš na števec vozila, s katerim te pelje oči, mami ali kdo drug. Če je v naselju omejitev hitrosti 50 kilometrov na uro in voznik pelje več, ga na to kar takoj opomni. Varneje se boš peljal z njim.

VARNOST PEŠCEV

Pešci so med najbolj ogroženimi prometnimi udeleženci. Pogosto so žrtve nesreč zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil, pa tudi zaradi lastnih napak ali neustreznega ravnanja. Ker smo v življenju nešteto krat pešci, je prav, da si dobro zapomnimo in ne pozabimo, da cesta ni prostor za igro, niti za branje knjig in časopisov.

Pogosto si v prometu udeležen tudi kot potnik ali sopotnik. Za tvojo varnost v prometu v prometu takrat skrbi šofer. Tudi sam lahko veliko pripomoreš, da boš potoval udobno in varno.

Na avtobus ali trolejbus vstopajte šele takrat, ko se povsem ustavi. Ko vstopiš, se ne zadržuješ pri vratih, temveč sedež ali pa se pomikaš po sredini vozila, tako da ne oviraš potnikov, ki vstopajo ali izstopajo. Vseskozi se držiš, da ne bi pri speljevanju ali naglem zaviranju vozila padli in se poškodovali. Za izstop se zmeraj pravočasno pripravi in izstopi šele, ko se vozilo povsem ustavi.

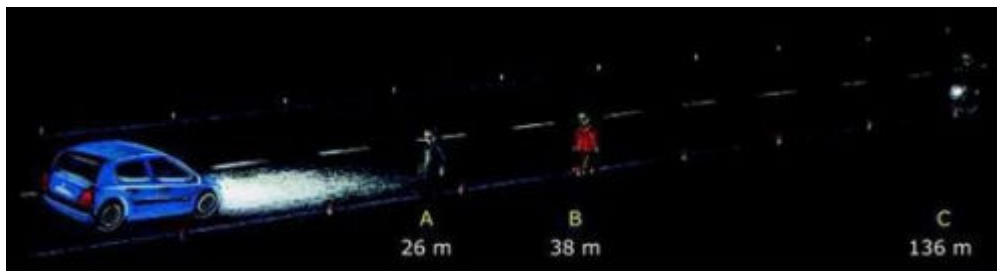
V osebni avtomobilu otroci sedijo zmeraj na zadnjem sedežu. Otroci do 12 leta starosti namreč še ne smejo sedeti na sedežu poleg voznika.

Na mopedu ali kolesu se otroci kot sopotniki vozijo zmeraj le na posebnem sedežu s stopalnikom.

Pešci poskrbimo za svojo varnost!

V prometu je pomembno, da se različni udeleženci med seboj dobro vidijo in z jasnimi znaki napovedo svojo namero. Prav zaradi slabe vidnosti pešcev, se zgodi veliko nesreč, ki bi jih lahko učinkovito preprečili. Pešci, zlasti starejši, so običajno oblečeni v temna oblačila, ne uporabljajo

kresničk ali drugih odsevnih predmetov, zato jih vozniki prepozno opazijo, da bi ustrezno ukrepali.

Ne pozabite:

Voznik opazi

- pešca s kresničko že na razdalji 136 m,
- svetlo oblečenega pešca na razdalji 36 m,
- temno oblečenega pešca pa šele na razdalji 26 m.

Voznik celo pri hitrosti samo 50 km/h ustavi vozilo pri idealnih pogojih za vožnjo šele po 26 m. Le malo večja hitrost, je pogosto preveč, da bi lahko varno ustavil in preprečil nesrečo.

Ugotavljamo, da pešci pogosto ne upoštevajo temeljnega pravila, da morajo na cestah, kjer ni pločnikov, hoditi po levi strani ceste. Tako lahko vidijo vozilo, ki jim prihaja nasproti in se pravočasno umaknejo, tudi če jih je voznik spregledal.

Varnejši boš, če boš upošteval nasvete:

- poskrbi, da boš v prometu viden, nosi svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo vidnost (odsevne trakove, kresničke..);
- šolsko torbo, ki je opremljena z odsevnimi znamenji, nosi na hrbtu, da si lahko čimbolj sproščen in okreten;
- ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nosi kresničko ali drugo odsevno telo, in sicer na vidnem mestu, na strani, ki je obrnjena proti vozišču;
- upoštevaj prometne predpise; prečkaj cesto na označenih prehodih za pešce, hodi po pločnikih (če obstajajo) oziroma ob levem robu;
- predvidi ravnanja drugih udeležencev v prometu;
- če vidiš avto, ki se približuje, še ne pome, da te je voznik opazil. Prepričaj se v to, preden stopiš na cesto;
- zunaj naselja in sploh po cesti, ki nima urejenega pločnika, hodimo pešci po skrajnem levem robu vozišča, tako vedno pravočasno opazimo vozila, ki nam prihajajo naproti in se jim lahko, če je potrebno tudi umaknemo s ceste;
- pešci hodimo po pločniku po desni strani v smeri hoje. Vsekakor pa zmeraj za korak ali dva v stran od robnika in vozišča. Rob pločnika ob vozišču je namreč za pešca prav tako nevaren, saj ga lahko oplazi drveče vozilo;
- cesto prečkamo na prehodu za pešce, ki je označen z zebro ali kako drugače. To storimo nadvse previdno in čez prehod nikoli ne tečemo. Preden gremo čez cesto, se ustavimo, pogledamo na levo, nato na desno. Če je cesta prosta, gledamo levo in gremo do sredine ceste, tam pogledamo na desno in če je vozišče prosto, gremo naprej;

- včasih moramo prečkati cesto na mestu, kjer v bližini ni označenega prehoda za pešce. Takrat smo še posebej previdni. Vozišče prečkamo na najožjem in na najbolj preglednem delu.
- Na prehodu za pešce je lahko promet urejen s semaforjem za pešce. Ta svetlobni znak ima rdečo in zeleno luč. Pešci lahko prečkamo cesto, ko na semaforju gori zelena luč. Ko pa gori rdeča, se moramo zaustaviti, kajti takrat imajo prednost vozila.
- Če na prehodu ali v križišču ni posebnega semaforja za pešce, se moramo ravnati po semaforju, s katerim je urejen promet vozil. Ta svetlobni znak ima rdečo, rumeno in zeleno luč.
- Ko gori rdeča luč je prehod prepovedan.
- Ko gorita rdeča in rumena luč hkrati, je prehod še zmeraj prepovedan, svetlobno znamenje pa nam pravi, naj se pripravimo za prehod čez cesto, saj se bo kmalu prižgala zelena luč.
- Ko gori rumena luč, se moramo pred prehodom zaustaviti. Vsak čas se bo namreč prižgala rdeča luč.
- Ko gori zelena luč, je prehod prost in lahko prečkamo cesto.

Prehod čez železniško progo

Velikokrat moramo prečkati železniško progo. Tu moramo biti nadvse zbrani in previdni, še posebej v medli, dežju ali ponoči.

Preden prečkamo železniško progo na prehodu, ki ni zaznamovan z zapornicami ali polzapornicami, zmeraj večkrat pogledamo po progi na levo in na desno in se dobro prepričamo, ali se ne približuje vlak.

Tudi če je prehod zavarovan z zapornicami ali polzapornicami, pa le-te niso spuščene, se vseeno prepričamo, ali se ne približuje vlak, in šele nato prečkamo progo.

Če na svetlobnem znaku za označevanje prehoda ceste čez železniško progo izmenično utripata rdeči lučki in če so zapornice ali polzapornice spuščene, proge seveda nikakor ne smemo prečkati. To namreč pomeni, da bo kmalu pripeljal vlak.

Rumena rutica

Rumena rutica je simbol začetnikov v prometu, t. j. najmlajših udeležencev, ki še ne zmorejo vseh zahtev prometa. Vozniki in drugi udeleženci v prometu jih tako lažje opazijo in vedo, da morajo biti še posebej previdni. Rumene rutice so namenjene prvošolcem v osnovnih šolah (80. člen Zakona o varnosti cestnega prometa).

Rumena rutica je trikotna ruta rumene barve, v velikosti 69 × 69 cm enakokrakega trikotnika sešita iz platna.

PROMETNI ZNAKI

Del prometne signalizacije in prometne opreme na javnih cestah imenujemo PROMETNI ZNAKI. Vsi udeleženci v prometu so jih dolžni upoštevati in se po njih ravnati. Pomembni prometni znaki so:

- znaki za nevarnost
- znaki za izrecne odredbe,
- znaki za obvestila,
- dopolnilne table,
- svetlobni prometni znaki,
- znaki ki jih udeležencem v prometu dajejo pooblašcene osebe in
- označbe na vozišču ter drugih prometnih površinah.

Iz navedenega sledi, da prometni znaki:

- opozarjajo na nevarnosti v prometu,
- prepovedujejo oz. omejujejo določena ravnanja,
- nalagajo neke obveznosti,
- obveščajo o raznih pomembnosti za normalen potek prometa in varnost udeležencev v prometu,
- označujejo vse pomembne elemente na voziščih ter na drugih prometnih in neprometnih površinah.

Nekaj najpomembnejših:

ZNAKI ZA NEVARNOST

Pomen

Opozarjajo nas na neko nevarnost, ki preti na določenem delu prometne površine. Grafični simbol na prometnem znaku nakazuje vrsto nevarnosti.

Ravnanje

Potrebno je ustrezno zmanjšati hitrost in se pripraviti na nevarnost, ki je s prometnim znakom napovedana.

prehod za pešce

otroci na cesti

kolesarji na cesti

prehod ceste čez
progo z zapornicami
ali polzapornicami

prehod ceste čez
progo brez zapornic
ali polzapornic

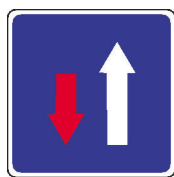
ZNAKI ZA OBVESTILA

Pomen

- Obveščajo nas o cesti, po kateri vozimo (prednostna, enosmerna, avtocesta....)
- prometnih elementih in površinah, katere jim bodo sledile (prehod za pešce, prehod za kolesarje...)
- imenih krajev, skozi katere je speljana cesta, o oddaljenosti do njih ter o prenehanju veljavnosti znakov za izrecne odredbe.

Ravnanje

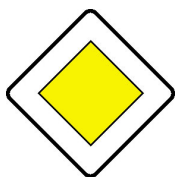
V skladu z obliko, barvo in simbolom na prometnem znaku smo pozorni na obvestilo, ki nam ga sporoča prometni znak.

prednost pred vozili
Iz nasprotni smeri

obvezna smer

prednostna cesta

prehod za kolesarje

prehod za pešce

ZNAKI PREPOVEDI IN OMEJITVE, ZNAKI ZA OBVEZNOST

Pomen

Izražajo neko prepoved ali omejitev oz. nam nalagajo neko obveznost.

Ravnanje

V skladu z obliko, barvo in s simbolom na prometnem znaku ustavimo, odstopimo prednost, zmanjšamo hitrost vožnje....

kolesarska steza

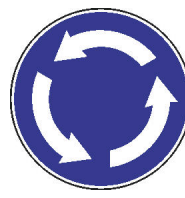
steza za pešce

steza za pešce
in kolesarje

obvezna smer

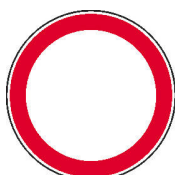
krožni promet

križišče z
prednostno cesto

ustavi!

prepovedan promet
v obeh smereh

prepovedan promet
v eno smer

prepovedan promet
za kolesa

omejitev hitrosti

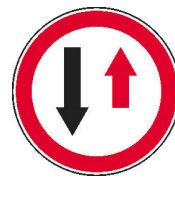
prepovedano zaviti
na desno

prepovedan promet
za pešce

prepovedana ustavitev
in parkiranje

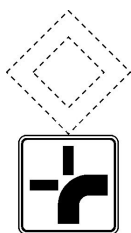
prednost vozil iz
nasprotnne smeri

DOPOLNILNE TABLE

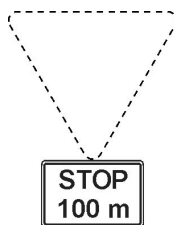
Dopolnjujejo in razširjajo pomen prometnih znakov.

otroci na cesti

pojasnjuje kam
poteka prednostna
cesta

razdalja do mesta
na katerega se
znak nanaša